

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a dr. ... jogtanácsos által képviselt Országos Rendőr-főkapitányság alperes ellen alacsonyabb szolgálati beosztásba helyezés, jogviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása és kártérítés iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 22.M.2159/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 55.Mf.636.231/2010/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Bíróság 55.Mf.636.231/2010/4. számú rész-közbenső ítéletének azon részét, mellyel az önvédelmi maroklővegyver bevonása és a fegyvertartási engedély visszavonása, valamint az ehhez kapcsolódó kártérítési igény tekintetében az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a körben a per újabb tárgyalására és határozat hozatalára utasította, nem érinti.

Azon rendelkezését, mellyel az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és megállapította, hogy az ORFK vezetője a számú parancsával jogellenesen szüntette meg a felperes szolgálati viszonyát, hatályon kívül helyezi, és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 22.M.2159/2009/13. számú ítéletének a felperes keresetét e körben elutasító rendelkezését helybenhagyja. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felek a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségüket maguk viselik, míg a felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes hivatásos szolgálati viszonyban állt az alperessel kiemelt főreferens beosztásban. Az alperes 2003. november 3-án kelt 200/1251. számú parancsával 2003. október 1-jei hatállyal áthelyezte az ORFK ..., ..., ... állományából az ORFK ..., .., ... állományába, kiemelt főelőadói beosztásba, majd 2004. június 14-én kelt számú parancsával a felperes szolgálati viszonyát felmentéssel megszüntette. Ennek indokolása szerint a beosztása átszervezés során megszűnt, és részére beosztásának,

rendfokozatának és besorolásának megfelelő beosztás nem biztosítható, a felperes szolgálati nyugdíjra szerzett jogosultságot.

A felperes szolgálati panaszt nyújtott be alacsonyabb szolgálati beosztásba helyezése és szolgálati viszonya megszüntetése miatt is. Azok elutasítását követően előterjesztett keresetében a sérelmezett parancsok jogellenességének megállapítását és eredeti beosztásba való visszahelyezését kérte, valamint kártérítési igényt is érvényesített a lőfegyvere jogsértő elvételére hivatkozva.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 22.M.2159/2009/13. számú ítéletében a felperes alacsonyabb szolgálati beosztásba helyezés és szolgálati viszony megszüntetése, valamint az ehhez kapcsolódó anyagi igények tekintetében a keresetet elutasította. Az önvédelmi maroklőfegyver bevonása és a fegyvertartási engedély visszavonása, valamint az ehhez kapcsolódó kártérítési igény tekintetében pedig a pert megszüntette.

A megállapított tényállás szerint 2003. október 1-jét megelőző szervezeti felépítés szerint a felperes a ... állományában teljesítette szolgálatát. A ... és az ... összevonásából alakult meg a Az új szervezeti egységben kiemelt főreferensi beosztást nem lehetett számára biztosítani, mert a korábbi alosztályvezetői beosztások megszűntek, és ennek következtében nem maradt kiemelt főreferensi beosztás. A felperesnek az alacsonyabb szolgálati beosztásba helyezésével illetménye, pótlékai, ruhanormája, képesítési előírása változatlan maradt.

E tényállás alapján a munkaügyi bíróság jogi álláspontja az volt, hogy a felperes alacsonyabb beosztásba történt helyezése nem volt jogellenes, mert az átszervezés az alperesnél megtörtént, szervezeti egységek összevonása folytán a felperes részére nem volt más felajánlható beosztás, mint a kiemelt főelőadói.

A felperes szolgálati viszonyát megszüntető parancs a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 53. § c) pontjára, valamint az 56. § (1) bekezdés b) pontjára és a (3) bekezdésére hivatkozott. A munkaügyi bíróság a közölt indok valóságára és okszerűségére vont le jogkövetkeztetést. Ítélete indokolásában foglaltak szerint a 2004. július 1-jén hatályba lépett 14/24-4-1/2004. számú szervezési állománytáblázat szerint az ORFK ... alárendeltségéből a ... jogutód nélkül megszüntetésre került. Az ORFK-n belül végrehajtott szervezeti korszerűsítés a szolgálati beosztások számának csökkentését eredményezte. A 2004. június 1-jén kelt jegyzőkönyvben az alperes tájékoztatta a felperest az ORFK szervezetének korszerűsítéséről valamint arról, hogy jóváhagyásra került az új állománytáblázat 2004. július 1-jei hatállyal. Részére az új

szervezeti egységen belül beosztás felajánlására nincs mód, amely tájékoztatást a felperes tudomásul vette. A tájékoztatás kitért arra is, hogy miután a felperes részére beosztás felajánlására nincs lehetőség és a felperes szolgálati nyugdíjra jogosultsághoz szükséges szolgálati idővel rendelkezik, így az alperes szolgálati viszonyának megszüntetését kezdeményezi felmentéssel, és egyben szolgálati nyugállományba helyezéssel. A megbeszélésen a felperes kérte, hogy szolgálati viszonya megszüntetésére 2004. december 31-e helyett 2004. december 15-ei hatállyal kerüljön sor.

A munkaügyi bíróság a felperes keresete alapján azt is vizsgálta, hogy az alperes perbeli intézkedései megfeleltek-e a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének, de e körben sem tárt fel jogszabálysértést.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 55.Mf.636.231/2010/4. számú rész-közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, megállapította, hogy az ORFK vezetője a számú parancsával jogellenesen helyezte alacsonyabb beosztásba a felperest; megállapította továbbá, hogy az ORFK vezetője a számú parancsával jogellenesen szüntette meg a felperes szolgálati viszonyát, ezért ezt a parancsot a belügyminiszter számú határozatára is kiterjedően hatályon kívül helyezte. Elrendelte, miszerint a követelés összegére nézve a tárgyalást folytatni kell, ezért az iratokat az elsőfokú bíróságnak megküldte. Az önvédelmi maroklőfegyver bevonása és a fegyvertartási engedély visszavonása, valamint az ehhez kapcsolódó kártérítési igény tekintetében az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a körben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A másodfokú bíróság szerint a felperes alacsonyabb beosztásba helyezése azért volt jogellenes, mert az alperes a 2003. november 3-án kelt parancsában, melyben a felperest áthelyezte a ... állományába és kinevezte kiemelt főelőadónak a Hszt. 47. § (1) bekezdésére és 48. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozott, ugyanakkor a peradatok alapján nem állapítható meg, hogy az alacsonyabb beosztásba helyezésre a felperes beleegyezésével került volna sor.

A másodfokú bíróság a felperes szolgálati viszonyát megszüntető parancsot a perbeli időszakban hatályos Hszt. 56. § (3) bekezdésében foglaltak megsértése miatt találta jogellenesnek. Ítélete indokolásában foglaltak szerint az alperes az eljárás során mindvégig csupán állította, de semmivel nem bizonyította, hogy a felperes részére a beosztásának, rendfokozatának és besorolásának megfelelő más beosztás nem volt biztosítható. Az alperesnek az elsőfokú bíróság 2010. január 25-én megtartott tárgyaláson meghozott 9. számú végzésében foglaltak szerint kellett volna

bizonyítani az előadását, de az alperes ezen bizonyítási kötelezettségének eleget tenni nem tudott.

A jogerős rész-közbenső ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és - tartalma szerint - a munkaügyi bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Az alacsonyabb beosztásba helyezésről szóló parancs vonatkozásában az alperes a Pp. 3. § (3) bekezdésében és a Hszt. 48.§ (1) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezések megsértését állította, mert szerinte a felperes a perben nem vitatta, hogy az alacsonyabb beosztásba helyezéséhez a parancs kibocsátását megelőzően hozzájárult.

E körben az alperes arra hivatkozott, hogy a felperes a 200/1251. számú parancssal szemben előterjesztett szolgálati panaszában nem panaszkolta, hogy a parancs kibocsátására hozzájárulásának hiányában került sor, és a hozzájárulás elmaradását a későbbiekben sem sérelmezte.

Az alperes arra is hivatkozott, hogy a Hszt. 48.§ (2) bekezdésében említett hozzájárulás érvényessége nincs írásbeli formához kötve, ezért a személyzeti beszélgetésről készült jegyzőkönyv elvesztése esetén is megállapítható a hozzájárulás megtörténte, amennyiben azt egyéb bizonyítékok igazolják. A perbeli esetben álláspontja szerint a parancs átvételét követően tett felperesi nyilatkozatok arra utalnak, hogy felperes tudatában volt annak, hogy előzetesen hozzájárulását adta az alacsonyabb beosztásba helyezéséhez. Az alperes mindemellett arra is hivatkozott, hogy a felperes e körben elmulasztotta a 30 napos keresetindítási határidőt.

A szolgálati viszony megszüntetésével kapcsolatban az alperes szerint a másodfokú bíróság a Hszt. 56. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezést sértette meg, mert a másodfokú bíróság annak ellenére tekintette bizonyítatlannak a felperes számára felajánlható beosztás hiányát, hogy erre nézve kétséget kizáró bizonyítékok kerültek csatolásra a perben. Az alperes továbbá azzal is érvelt, hogy tévedett a másodfokú bíróság, amikor nem tulajdonított jelentőséget annak a körülménynek, hogy az átszervezést követően a ténylegesen foglalkoztatottak száma meghaladta a rendszeresített státuszok számát. A státuszokat meghaladó foglalkoztatotti létszám bizonyítja, hogy az alperesnél nem maradt betöltetlen beosztás. Mindemellett az alperes azzal is érvelt felülvizsgálati kérelmében, hogy a fegyvertartási engedély visszavonása semmilyen összefüggésben nem állt a felperes szolgálati viszonyával.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem részben alapos.

I.

A Kúria osztotta a másodfokú bíróság jogi álláspontját, mely szerint a felperes 2003. október 1-jei hatállyal történt alacsonyabb beosztásba helyezésére - a bejegyzése nélkül - a Hszt. 48. § (1) bekezdés a) pontjába és (2) bekezdésébe ütközően jogellenesen került sor.

Nem felel meg a valóságnak az a felülvizsgálati érvelés, miszerint a hozzájárulás elmaradását a felperes nem sérelmezte, mert a 2004. január 23-án kelt szolgálati panaszában a támadott állományparancsot rendkívül méltánytalannak és sérelmesnek tartotta, a 2004. július 10-ei szolgálati panasza és 2005. március 31-én előterjesztett keresete szerint is az alacsonyabb besorolását, kiemelt főelőadó beosztását sem korábban, sem később nem fogadta el.

A felperesi hozzájárulás megtörténtét személyi beszélgetésről felvett jegyzőkönyv hiányában és a felperes tagadásával szemben a perben az alperesnek kellett volna bizonyítania, mely sikertelen volt, ezért a másodfokú bíróság a bizonyítási teher Pp. 164.§ (1) bekezdésébe foglalt szabályát helyesen alkalmazva vonta le a jogkövetkeztetését.

A felperes keresete nem késett el, mert a belügyminiszter a szolgálati viszony felmentéssel történt megszüntetését elrendelő parancs elleni szolgálati panasszal egyidejűleg bírálta el a felperes korábbi szolgálati panaszát, és az alperes a szolgálati viszony megszüntetése jogellenességére vonatkozó kereset elkészettségét maga sem állította. Ezt a Fővárosi Bíróság 55.Mfv.636.736/2007/3. számú jogerős végzésében is megállapította.

II.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése értelmében kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta. A felperes felülvizsgálati kérelemmel, illetve csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel nem élt, ezért a felülvizsgálati eljárásban az nem volt vitatott, miszerint a felperes szolgálati viszonyának felmentéssel történő megszüntetésekor a Hszt. 56. § (1) bekezdés b) pontja szerinti törvényi indok fennállt, az ORFK ... két korábbi főosztályának összevonása folytán - átszervezés következtében - a felperes szolgálati beosztása megszűnt. A

másodfokú bíróság a tényállást kiegészítve rögzítette, hogy „a 2004. július 1-jét megelőző szervezeti felépítést érintő átszervezés következtében a ..., a ..., a ..., a ..., valamint a ... összevonásra kerültek, és helyettük a ... létesült.” „2004. július 1-jét követően a ...on tizenegy kiemelt főreferensi és két kiemelt főelőadói beosztás volt”.

A másodfokú bíróság a felperesi felmentés jogellenességét nem a közölt indok valótlanúsága, hanem a Hszt. 56. § (3) bekezdésének megsértése miatt azért állapította meg, mert az alperes nem bizonyította, hogy a felperes iskolai végzettségének (szakképesítésének), addigi beosztásának, rendfokozatának és besorolásának megfelelő más betölthető beosztás nem volt felajánlható.

Helytálló az alperes felülvizsgálati érvelése, mely szerint e körben lényeges, az alperes állítását alátámasztó körülmény, a ... a rendszeresített státuszokat meghaladó foglalkoztatotti létszám tényére vonatkozó adatközlése. A felperes maga sem jelölte meg konkrétan azt az üres beosztást, amely álláspontja szerint felajánlható lett volna részére, ezért az alperes negatív bizonyításra nem volt kötelezhető, és annak elmaradása ezért nem eshet a terhére.

III.

A másodfokú bíróság az önvédelmi maroklőfegyver bevonása és a fegyvertartási engedély tárgyában érdemi döntést nem hozott. E körben az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. E rendelkezés ellen ezért felülvizsgálati kérelemnek nincs helye (Pp. 271. § (1) bekezdés a) pont).

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős rész-közbenső ítéletnek azon részét, amellyel az önvédelmi maroklőfegyver bevonása és a fegyvertartási engedély visszavonása, valamint az ehhez kapcsolódó kártérítési igény tekintetében az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a körben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, nem érintette, és e körben a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasította. Azon rendelkezését, mellyel az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és megállapította, hogy az ORFK vezetője a számú parancsával jogellenesen szüntette meg a felperes szolgálati viszonyát, a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a munkaügyi bíróság ítéletének a felperes keresetét e körben elutasító rendelkezését helybenhagyta. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet (az alacsonyabb beosztásba helyezés jogellenessége megállapítása körében) - jogszabálysértés hiányában - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségéről a Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazásával döntött, míg a felülvizsgálati eljárás illetéke a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az államot terheli.

Budapest, 2012. október 3.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Dr. Stark Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Szatinszky Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő